

اقدامات دیوان محاسبات در فرآیندهای نظارتی

نظارت روز به روز

محاسبات متصل می‌شوند که در این صورت، کار نظارت بسیار تسهیل می‌شود. در نتیجه با نظارت آن‌لاین، دیگر جایی برای ارایه گزارشات سنتی وجود نخواهد داشت.

■ اقتصاد ایران: متشکریم.

ضرورت توجه به نیروی انسانی ناظر

دیوان جوان

به گفته آقای علیرضا داورپناه، معاون برنامه‌ریزی و امور اجرایی دیوان محاسبات، گستردگی وظایف نظارتی حاکم بر دیوان محاسبات، ضرورت توجه ویژه دیوان را

به بحث نیروی انسانی بیشتر می‌کند. در حال حاضر، این که ساختار تشکیلاتی دیوان در قالب ۳ هزار و ۵۷۶ پُست سازمانی در سال ۷۶ جهت حوزه ستاد و واحدهای استانی به تصویب کمیسیون مشترک مجلس شورای اسلامی رسیده، اما بالغ بر ۵۰ درصد از پُست‌های سازمانی تشکیلاتی دیوان بلا تصدی می‌باشند که تأثیر زیادی بر عملکرد سازمان به همراه داشته و خواهد داشت. بر این اساس، یکی از برنامه‌های آتی دیوان، جذب نیروی انسانی با تحصیلات دانشگاهی در رشته‌های مرتبط، به منظور استفاده از ظرفیت‌های تشکیلاتی دیوان است.

البته قابل ذکر است سرمایه انسانی موجود در دیوان، در مقایسه با سایر دستگاه‌های ستادی دارای ویژگی‌های خاصی می‌باشد که یکی از آنها ترکیب سنی کارکنان سازمان است، به گونه‌ای که ۷۴ درصد از سرمایه انسانی دیوان در رده سنی کمتر از ۴۰ سال قرار دارند و این مسئله، علاوه بر آن که یک نقطه قوت به شمار می‌رود، نشان دهنده وجود سرمایه انسانی فنی و متخصص در ساختار دیوان، در راستای تحقق وظایف آن است.

به دنبال توسعه همه جانبه کشور در عرصه‌های مختلف، افزایش حجم اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و پیچیدگی نوع هزینه‌های دستگاه‌های اجرایی در سطح کشور، ضروری است دیوان نیز همسو با تغییرات محیطی و تحولات مذکور، به امکانات و ابزارهای لازم از جمله ساختار مناسب به منظور پاسخگویی به توقعات و انتظارات ذینفعان، جهت تحقق وظایف و مأموریت‌های محوله تجهیز گردد. البته اقدامات لازم در خصوص اصلاحات ساختاری بر اساس نقطه نظرات رئیس کل سازمان و نیازهای دیوان صورت پذیرفته که امیدواریم با تصویب در مراجع ذیربط، زمینه ایفای وظایف و مأموریت‌های دیوان محاسبات کشور فراهم گردد.

گفت‌وگوی «اقتصاد ایران» با آقای مصطفی علی اصغرپور، معاون فنی و امور حسابرسی وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و نهادهای دیوان محاسبات

■ اقتصاد ایران: خلاصه‌ای از فعالیت‌های معاونت فنی محترم به مجلس تقدیم خواهد شد.

■ اقتصاد ایران: نظارت بر عملکرد دولت در هدفمندی یارانه‌ها - با توجه به اصرار بر نواقص قانون - چگونه خواهد بود؟

در چند ماه اخیر شاهد بودیم که دولت بنا بر دلایلی مجبور به تغییر برخی سیاست‌های خود شد. به عنوان مثال، بحث خوشه‌بندی را مطرح کرد که در حال حاضر با مصاحبه‌ای که ریاست محترم جمهوری داشتند کاملاً منتفی شده است. همچنین پیشنهاد اجرای ۳ ساله طرح را بیان نمود که مجلس با آن مخالفت کرد، ولی در نهایت اجرای طرح بر مبنای زمان ۵ ساله مصوب شد. به هر حال دولت موظف به اجرای قانون مصوب است که این امر در فرمایشات مقام معظم رهبری تأکید شده است، ضمن آن که مجلس هم اعلام کرد آمادگی شنیدن دلایل جدید مستند و مستدل دولت را برای اصلاح آن دارد. دیوان محاسبات هم وظیفه دارد هر ۶ ماه، گزارشی از عملکرد آن ارایه کند. وظیفه قانونی دیوان که به نوعی بازوی نظارتی مجلس محسوب می‌شود، آن است که گزارشات کارشناسی خود را به مجلس ارایه نماید. البته این را هم بگویم که در مسیر اجرای قانون، هر جا که دولت نیاز به کمک و مشاوره داشته باشد دیوان آمادگی انجام آن را دارد. به طور کلی همه باید دست به دست هم دهند تا این قانون به بهترین وجه اجرا شود و از آنجا که هر روز تأخیر در اجرای آن به ضرر کشور است، فکر می‌کنم هر چه سریع‌تر انجام بگیرد بهتر باشد. به همین دلیل دوست دارم شما هم از کلمه عدم اجرا استفاده نکنید.

■ اقتصاد ایران: آیا روش‌های جدیدی جهت نظارت بر اجرای صحیح قانون هدفمندی ارایه شده است؟

اگر گزارشات چند سال گذشته و گزارشات اخیر دیوان را مقایسه کنید، می‌بینید که گزارشات سنتی دیوان کم‌کم جایگاه خود را از دست داده و به سمت گزارشات تحلیلی سوق یافته‌اند. مضاف بر آن که در حال حاضر بحث نظارت آن‌لاین مطرح شده که با اجرای آن، گزارشات سنتی دیگر معنایی ندارند. با اجرای سامانه نظارت الکترونیکی (طرح سنا) تقریباً ۴ هزار نقطه هزینه‌ای در کشور به دیوان

سازمان در حوزه حسابرسی وزارتخانه‌ها، مؤسسات و سازمان‌های دولتی را در سال گذشته توضیح بدهید؟

در کنار فعالیت‌های رایج مربوط به حسابرسی در دیوان، نظیر حسابرسی حساب‌های سنواتی و اموال دستگاه‌ها، تهیه و تفریح بودجه سنواتی و تهیه گزارشات حسابرسی اعتبارات جاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌ها، از مهمترین

فعالیت‌هایی که تا به حال توسط دیوان ارایه شده است می‌توان به حسابرسی ضمنی که مربوط به گزارشات ۳ ماهه، ۶ ماهه و ۹ ماهه از عملکرد دستگاه‌ها در سال اجرا می‌باشد اشاره کرد. اهمیت حسابرسی ضمنی به بحث نظارتی دیوان و عامل پیشگیرانه آن برمی‌گردد، چرا که در صورت تخلف دستگاه‌های اجرایی در مصارف بودجه‌ای، دیگر ریالی از موارد انحرافی هزینه شده بر نخواهد گشت. حتی اگر بودجه تعیین شده در جای خود هزینه نشود و یا به سال بعد انتقال یابد، به دلیل کاهش که در ارزش پول به وجود می‌آید، منبع بازخورد شده به سال بعد، دیگر ارزش سال قبل را نداشته و این به معنای آن است که از بیت‌المال درست و کامل صیانت نشده است.

اقدام دیگری که به نظر مهم است، ارزیابی عملکرد چهار ساله قانون برنامه چهارم توسعه است. اهمیت این مسئله به این دلیل است که تا به حال عملکرد برنامه‌های توسعه‌ای در کشور ما مورد ارزیابی واقع نشده است. برای این منظور در این حوزه، با تشکیل سه کارگروه، عملکرد دستگاه‌های دولتی را در طول ۴ سال بررسی کردیم. سه کارگروه ایجاد شده، بند به بند قانون برنامه را مطالعه نمودند و از این ۱۶۰ ماده، بیش از ۹۵۰ حکم استخراج کردند که برخی از این ۹۵۰ حکم به کلیه دستگاه‌ها برمی‌گردد. این احکام به دستگاه‌های مربوط اعلام شد و عملکرد ۴ ساله آنها را خواستار شده و پس از جمع‌بندی، بررسی و ارزیابی پاسخ‌های واصله، گزارش نهایی به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد. ضمناً لایحه برنامه پنجم توسعه هم در جلسات متعدد با حضور معاونین، مدیران و کارشناسان دیوان بررسی شده و پس از جمع‌بندی نهایی برای استفاده نمایندگان